

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Πρόσληψη του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος

Ενότητα 1:

Εισαγωγή στην Θεωρία της Πρόσληψης.

Ευφημία Δ. Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

Σκοποί ενότητας

- Παρουσίαση και γνωριμία με τις βασικές θεωρητικές αρχές της έννοιας της Πρόσληψης.

Περιεχόμενα ενότητας

- Πρόσληψη - θεωρητικές αρχές / ορολογία.
- Μηχανισμοί της Πρόσληψης.
- Αισθητική της Πρόσληψης.
- Ορίζοντας προσδοκιών.
- Αναγνώστης / θεατής.
- Κείμενο.
- Παραγωγή νοήματος.

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

(Josiah Ober)

**Classical texts are indeed
centrally important for us to read**

...

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

**... not because they reveal great and
eternal truths ...**

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

... but because they refuse to do so.

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ορισμός:

Η αμφίδρομη σχέση μεταξύ του αρχαίου κειμένου
πολιτισμού
και του νέου έργου
στο πλαίσιο του πολιτισμού εντός του οποίου
δημιουργείται

(L. Hardwick, *Πρόσληψη*, σ. 21)

«Κλασική παράδοση»

Κλάδος της κλασικής φιλολογίας

«παράδοση»

σαφές νόημα

μηχανισμοί πρόσληψης

- Επιλογή έργου - πηγής
- Τρόποι μεταμόρφωσης έργου - πηγής
- Συνθήκες πραγματοποίησης
- Στόχοι του νέου έργου (λ.χ. ιδιοποίηση αξιών)

Αισθητική της πρόσληψης

Έργο - πηγή μεταγενέστερο - έργο

Hans Robert Jauss (Constance School)

διάλογος μεταξύ:

- δημιουργού - καλλιτέχνη &
- αναγνώστη - θεατή - καταναλωτή

–ορίζοντας προσδοκιών

Wolfgang Iser (Constance School)

- παραγωγή νοήματος
- *αναγνώστης*
- (αναγνωστική αναταπόκριση = reader-response theory)
- το νόημα του έργου συμπληρώνεται από την ερμηνεία του
- γίνεται «όλον»

Hans-Georg Gadamer (Constance School)

- νόημα δεν είναι «απτό»
- ιστορική διάσταση κατανόησής του
- (= συγχώνευση οριζόντων μεταξύ παρελθόντος και παρόντος)

τέταρτη θεωρητική προσέγγιση

- ιδέα της «κριτικής απόστασης»:
- χρονική, τοπική και πολιτισμική απόσταση μεταξύ της αρχαίας και σύγχρονης εκδοχής ενός κειμένου

Αισθητική της πρόσληψης

Έργο - πηγή μεταγενέστερο - έργο

ορολογία πρόσληψης

- Ιδιοποίηση = νομιμοποίηση ιδεών / πρακτικών
- Μετασχηματισμός = επανεπεξεργασία υλικού από προηγούμενη ή διαφορετική παράδοση

ορολογία πρόσληψης

- Πρωτότυπο (έργο - πηγή)
- Μετάφραση
- Διασκευή / προσαρμογή
- Υβρίδιο

ορολογία πρόσληψης
(προϋποθέσεις)

πολιτισμικός ορίζοντας
(αε παιδεία)

ορολογία πρόσληψης (προϋποθέσεις)

πρόσληψη
=
πεδίο αντιπαράθεσης αξιών
και
της σχέσης τους
με την γνώση και την εξουσία

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright: Πανεπιστήμιο Πατρών, Ευφημία Δ. Καρακάντζα, 2015. Ευφημία Δ. Καρακάντζα. «Πρόσληψη του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος. Εισαγωγή στην Θεωρία της Πρόσληψης». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1919/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

